

Innsikt

Lynkurs i digitale rettskildesøk 2#3: Hvordan spare tid ved å søke i rett base

Publisert 17. august 2021 10:56 på juridika.no

Susanne Mysen

Juridika

Lastet ned 17. august 2021 22:03

juridika.no

Du leser nå en artikkel i et gratis lynkurs i tre deler på Juridikas åpne nyhetsmagasin, Juridika Innsikt, som dekker rettskildenes gang.

På [Juridika](#) finner du ajourførte lovkommentarer, juridiske fagbøker og tidsskriftartikler.

Lynkurs-serie i digitale rettskildesøk bringes på Juridika Innsikt i samarbeid med Rettsinfo.no.

Lynkurset er et utdrag av kursene som Rettsinfo holder i søk på juridisk kildemateriale. Rettsinfo driver også basen «Norges digitale jusbibliotek» (Jusbiblioteket).

I tre artikler vil Mysen ta for seg:

- 1. De glemte, gratis rettskildene*
  - 2. Tidseffektivitet i digitale rettskildesøk*
  - 3. Juridiske fulltekster*
-

Lynkurs i digitale rettskildesøk 2#3: Hvordan spare tid ved å søke i rett base

SPAR TID: Du kan søke mer effektivt i rettskilder, skriver Susanne Mysen fra Rettsinfo i del 2 av det lille lynkurset i rettsøk på Juridika Innsikt. Illustrasjonsbilde: Istockphoto.

Digitale jusbibliotek er kommet for å bli. Med enorme datamengder kommer større krav til leting. Kunsten er ikke

å vite hvordan søke, men hvor. Slik blir du mer effektiv i jakten på det du leter etter.

Susanne Mysen

Leder for Rettsinfo.no/Jusbiblioteket.

Mysen var bibliotekar i Wiersholm fra 1999 til 2018.

Siden 2018 har hun via Rettsinfo hjulpet jurister å finne fram i kilder, blant annet søk i stortingshandlinger fra departementet og lovforarbeid til forhandlingene.

Susanne Mysen holder kurs i regi av Rettsinfo. Kursene inkluderer bruk av ulike betalingsbaser og åpne baser.

Rettsinfo drifter databasen «Norges digitale jusbibliotek»™ med direktelenker til bøker, artikler, tidsskrifter og juridiske serier. Kilde: Rettsinfo.

Utfordringen er at du kanskje må søke i flere baser for å finne materialet du skal ha, om du ikke har inngående kunnskap og oppdaterer deg så å si daglig i de juridiske basene. I lynkurs 1, «[De glemte rettskildene er gratis](#)», gikk vi gjennom muligheten til å søke på åpne rettskilder og i databaser. Nå skal vi se på hvordan raskere få oversikt i det økende tilfanget av rettskilder på internett.

Advokater er ute etter å finne det lille ekstra, da er det lurt å søke i alternative kilder og baser.

Digitalisering forenkler ikke alltid søk

Det er ikke uten videre slik at digitaliseringen forenkler søkingen. Selv om vi får mye ved googling, er det verdifulle kilder du går glipp av om du ikke søker i åpne nettressurser og abonnementsbaser også. Kilder er lover, forskrifter, forarbeider, bøker, artikler,

tidsskrift, serier som Norsk retstidende, Norsk lovtidend med flere. De største, sentrale abonnementsbasene med jusinnhold i Norge er: Juridika, Lovdata Pro og Rettsdata. Den ene basen utelukker ikke den andre. Siden innholdet er ulikt, må en ha alle for å være best mulig dekket. Hvilken base en bruker avhenger av innfallsvinkelen i det aktuelle spørsmålet.

Andre nettressurser er for eksempel Allvit, Nasjonalbiblioteket, Statsmaktene, DigiStorting, Regjeringen og øvrige utgivere av offentlig informasjon, forlag, undervisningsinstitusjoner med flere. I tillegg kommer gjenfinningsbaser (det vi kaller bibliotekbaser) som Oria, Biblioteksøk og «Norges digitale jusbibliotek» (også kalt Jusbiblioteket).

Alle kan søke. Kunsten er ikke å vite hvordan, men hvor

Min erfaring er at det ikke er selve søkingen som er utfordringen. Det er heller å vite hvilke(n) base(r) en skal søke i. Hvor skal en starte? Dagens baser er enklere å søke i så de fleste finner det de skal ha etter en del leting, særlig om man googler i tillegg. Utfordringen ligger i å vite hvilken base en bør starte søket i. En må søke i mange baser for å være sikker på å få fanget opp mest mulig. For å utnytte en base best mulig, bør du ha inngående kunnskap om basens metadata og søkefunksjon. Advokater er ute etter å finne det lille ekstra, da er det lurt å søke i alternative kilder og baser. Ved googling er det viktig å huske på at innholdet i betalingsbaser ofte ikke vises.

Min erfaring er at det ikke er selve søkingen som er utfordringen. Det er heller å vite hvilke(n) base(r) en skal søke i.

Den som skal arbeide mest mulig effektivt med å finne igjen eller gjøre søk etter juridiske rettskilder, bør ha inngående kjennskap til både åpne nettressurser og abonnementsbaser. Eksempel: Det er viktig å vite hvilke tidsskrift og år som ligger i for eksempel Rettsdata, og hva som er begrensningene til Juridika og Lovdata Pro.

Eksempler på ulike databaser som jurister kan søke i: Lovdata, Regjeringen.no, UiO, Rettsdata og Nasjonalbiblioteket. Foto: Skjermdump av logoer fra Lovdata, Rettsdata, Nasjonalbiblioteket, Stortinget, Regjeringen og Universitetet i Oslo.

Hvordan holde oversikt over alt som kommer ut og ikke minst å finne det igjen når en trenger det?

Eksempelvis kan nevnes at det ofte skrives artikler om høyesterettsdommer, gjerne i ulike tidsskrifter som er knyttet opp til hver sin juridiske betalingsbase. I tillegg utgir forlag, foreninger og institutter litteratur som legges på deres nettsider i fulltekst. Når nettstedet oppdateres, hender det at eldre materiale fjernes. Er dette en økende trend? Det gjør ikke gjenfinningen enklere.

“ Når nettsteder oppdateres, hender det at eldre materiale fjernes. (...) Det gjør ikke gjenfinningen enklere.

Hvordan finne rettskildene du ikke vet finnes

Dagens utfordring er å ha inngående kunnskap om innholdet i både åpne nettressurser og betalingsbaser hvis du vil arbeide mest mulig digitalt og effektivt.

Like viktig som å ha kunnskap om innholdet i de ulike basene, er kunnskap om begrensingene i basene. Hvilke bøker og tidsskrifter er i, og hva er *ikke* i, den enkelte databasen? Hvilke år eller periode dekker basen? Hvor fort kommer nytt materiale inn? Hva med utgivere som ikke utgir elektronisk materiale? Hvor finner du dette?

Et eksempel er boka om «Mellom jus og politikk: Grunnloven § 112» utgitt av Fagbokforlaget i 2019. Den er ikke å finne i noen base siden den kun er i trykt versjon. Et annet eksempel er den trykte boka «Stortinget og den lange krigen, 1991-2021» av Micheline Egge Grung og Tormod Heier, nylig utgitt på Gyldendal (2021). Boka handler

blant annet om Grunnlovens §§ 25 og 26. Hvordan skal du finne denne boken om du velger en søkebase som ikke legger på lovreferanser som emneord?

“ Et annet eksempel er den trykte boka «Stortinget og den lange krigen, 1991-2021» av Micheline Egge Grung og Tormod Heier, nylig utgitt på Gyldendal (2021). Boka handler blant annet om Grunnlovens §§ 25 og 26. Hvordan skal du finne denne boken om du velger en søkebase som ikke legger på lovreferanser som emneord?

Det er tidsbesparende å ha inngående kunnskap om databasens innhold og begrensninger. En viktig basiskunnskap er å kjenne godt til de juridiske seriene. En serie er publikasjoner som kommer med uregelmessig hyppighet, oftere enn en årbok, men sjeldnere enn tidsskrift. Det kan være ulike forfattere for hver utgivelse. Eksempler på serier er: Complex, Marius, Arkiv for sjørett og Norsk forsikringsforenings publikasjoner, for å nevne noen. Titler som «Norsk retstidende», «Norsk lovtidend» og «Overenskomster med fremmede stater» regnes også som serier. Det er ofte tre-fire steder å sjekke for å se om de juridiske seriene er online. «Norges digitale jusbibliotek» forenkler *gjenfinning av disse* fordi den har gjort registreringsjobben for deg og lenker til dokumentene online. En bruker skulle for eksempel ha litteratur om agenturloven. Ved et søk i Jusbiblioteket inneholder trefflisten kommentarutgaven av 1998 og lenke til fulltekst av denne hos Nasjonalbiblioteket. Alternativet til lenkene blir fort å stå i kø på et lokalt folkebibliotek.

Søk på tvers av databasene

Ofta skrives det artikler om nylig avsagte høyesterettsdommer. Artiklene finnes i ulike tidsskrift som ofte er i fulltekst i hver sine databaser: Juridika, Lovdata Pro og Rettsdata, for å nevne noen. Hvordan er det enklest å søke opp disse? (Jusbiblioteket lar deg søke via domsreferansen som metadata og emneord, eksempel: HR-2019-1801-A om Fosen-Linjen og få artikler i både Juridika, Lovdata Pro og Rettsdata i tillegg til selve dommen.)

Tittel	Dokumenttype	Signatur / Beskrivelse	Forfatter	År ↓
Erstatning for positiv kontraktsinteresse ved brudd på anskaffelsesreglene	Artikkel - elektronisk	Tidsskrift for forretningsjus → Juridika	Goller, Morten	2020
Høyesteretts dom i Fosen-linjen - Stor ståhei om status quo?	Artikkel - elektronisk	Tidsskrift for rettsvitenskap → Juridika	Fredriksen, Halvard Haukeland	2020
Erstatningsansvar ved brudd på anskaffelsesreglene	Artikkel - elektronisk	Nytt i privatretten → Rettsdata	Arnesen, Finn	2020
Høyesterett i Fosen-saken	Artikkel - elektronisk	EuroRett → Lovdata Pro	Åsba, Guro Fiskvik	2019
HR-2019-1801-A (sak nr. 18-77187SIV-HRET) : 27. september 2019 avsa Høyesterett dom	Dom	Høyesterett		2019

OVER: [Eksempelsøk på Fosen-dommen](#). Pilene er påført for å vise hvordan Rettsinfo kategoriserer.

I neste og siste del av lynkurset skal vi se på søk i juridisk fulltekst.

Du har lest et lynkurs i rettskildesøk i Juridikas åpne nyhetsmagasin, Juridika Innsikt.

Juridika

For ordens skyld: Lyn-kursene er skrevet av Rettsinfo, publisert på Innsikt. Det er ingen økonomiske bindinger mellom Rettsinfo og Juridika. Jusbiblioteket Rettsinfo viser til juridiske rettskilder og litteratur i alle baser på lik linje med Idunn, Juridika, Lovdata Pro, Rettsdata, Allvit, Nasjonalbiblioteket og andre åpne- og betalingsressurser.